

Δεκαπέντε ασκήσεις για μαθητευόμενους

Θεατρικές τεχνικές για τη διδασκαλία των Γαλλικών ως ξένης γλώσσας

Εκπαιδευτικό υλικό από το εργαστήριο του Steven Clark,
καθηγητή αγγλικής φιλολογίας και θεατρικών σπουδών,
συντονιστή της Επιτροπής Προγραμμάτων
του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA)
και υπεύθυνο διεθνών σχέσεων της ANRAT
(Association Nationale de Recherche et d'Action Théâtrale)

Αθήνα & Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2007 & Φεβρουάριος 2008

Συγκέντρωση & επεξεργασία υλικού
Χριστίνα Λαναρά, Μαρίτα Λώλη, Νατάσα Μερκούρη

Απόδοση στα ελληνικά
Χριστίνα Λαναρά, Μαρίτα Λώλη

Επιμέλεια έκδοσης
Νατάσα Μερκούρη

Θεσσαλονίκη, Νοέμβριος 2008

ISBN 978-960-98466-1-5

Επιμέλεια τυπογραφικών δοκιμών: Νατάσα Μερκούρη

Φωτογραφίες: Χριστίνα Λαναρά

Μακέτα εξωφύλλου: Αννίκα Καμαρινού (annika_art@hotmail.com)

Σελιδοποίηση: Copy City

© Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση

Στις μέρες μας, που οι πηγές της πληροφόρησης είναι ανεξάντλητες, ο μαθητής μιας ξένης γλώσσας μπορεί εύκολα να έχει πρόσβαση στη γνώση. Ο ρόλος του εκπαιδευτικού είναι να εμπνεύσει τους μαθητές, να τους δώσει κίνητρα για να μπορέσουν να προσεγγίσουν το νέο κόσμο που είναι γι' αυτούς η ξένη γλώσσα.

Συχνά όμως διαπιστώνουμε ότι είναι δύσκολο να εμπνεύσουμε τους μαθητές μας να μάθουν την ξένη γλώσσα στο πλαίσιο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, που, με τις ελλείψεις του, συχνά λειτουργεί αποτρεπτικά για τη μάθηση. Έτσι λοιπόν, αναζητούμε τρόπους και τεχνικές διδασκαλίας που θα μας βοηθήσουν στο έργο μας και θα ενισχύσουν την ενεργό συμμετοχή όσο το δυνατόν περισσότερων μαθητών στο μάθημα. Αναζητούμε τρόπους αποτελεσματικούς αλλά και ευχάριστους, που θα μας βοηθήσουν να επιτευχθούν οι βασικοί στόχοι της διδασκαλίας του μαθήματος της ξένης γλώσσας. Ειδικότερα, την πρόσκτηση και χρήση της γαλλικής γλώσσας σε πραγματικές επικοινωνιακές συνθήκες, την προσέγγιση της αισθητικής της διάστασης, την ολόπλευρη καλλιέργεια της προσωπικότητας των μαθητών και την κοινωνικοποίησή τους σε μια πολυπολιτισμική κοινωνία μέσα από την επαφή και τη γνωριμία με έναν άλλο πολιτισμό.

Όσοι διδάσκουμε γλωσσικά μαθήματα γνωρίζουμε ότι η επικοινωνία στο πλαίσιο εκμάθησης της γλώσσας είναι συνήθως πλαστή. Μέσα από τις θεατρικές δραστηριότητες όμως μπορούμε να δημιουργήσουμε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας μέσω της βιωματικής προσέγγισης, που κινητοποιεί το μυαλό, το σώμα και το συναίσθημα ταυτόχρονα και συμπεριλαμβάνει τη σχέση με τους άλλους. Έτσι, δημιουργούνται οι προϋποθέσεις να ανταποκριθεί ο μαθητής θετικά στην εκμάθηση της γλώσσας, ικανοποιώντας πραγματικές ανάγκες επικοινωνίας.

Η διδασκαλία όχι μόνο της ξένης γλώσσας αλλά και οποιουδήποτε μαθήματος, όταν περιλαμβάνει τεχνικές που ενεργοποιούν το σύνολο της προσωπικότητας του μαθητή μέσα σε ευχάριστο, παιγνιώδες και δημιουργικό κλίμα συνεργασίας, έχει πολύ περισσότερες πιθανότητες να πετύχει το στόχο της.

ΤΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Το Νοέμβριο του 2007 και το Φεβρουάριο του 2008 το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση διοργάνωσε πρόγραμμα επιμορφωτικών σεμιναρίων για καθηγητές Γαλλικών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Ο εμπυχωτής του σεμιναρίου Steven Clark, καθηγητής αγγλικής φιλολογίας και θεατρικών σπουδών στη Γαλλία, προέρχεται από μια διαφορετική εκπαιδευτική πραγματικότητα. Φέρνει μαζί του την εμπειρία του από το θεσμό του Partenariat, που εφαρμόζεται στο γαλλικό εκπαιδευτικό σύστημα στη διδασκαλία του θεάτρου στο σχολείο εδώ και δύο δεκαετίες και συνδυάζει τις παιδαγωγικές γνώσεις του εκπαιδευτικού με την τεχνογνωσία και την εμπειρία του καλλιτέχνη.

Στο πλαίσιο αυτό κινείται και το εκπαιδευτικό υλικό που προτείνουμε με την παρούσα έκδοση. Περιλαμβάνει θεατρικές ασκήσεις, συνοδευτικά κείμενα και ενδεικτική βιβλιογραφία. Κάθε άσκηση περιγράφεται αναλυτικά και επισημαίνονται οι βασικότεροι γλωσσικοί, παιδαγωγικοί και θεατρικοί στόχοι. Το υλικό αυτό δεν επιδιώκει να γίνει αυστηρός οδηγός διδασκαλίας. Οι ασκήσεις προέρχονται από ένα ευρύ ρεπερτόριο θεατρικών δραστηριοτήτων από το επαγγελματικό θέατρο αλλά και από το θέατρο στην εκπαίδευση. Βασικοί στόχοι παραμένουν οι μαθητές να ενθαρρύνονται να αναπτύξουν και να βελτιώσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες καθώς και κάποιες που σχετίζονται με τη θεατρική έκφραση.

Οι ασκήσεις μπορούν να αξιοποιηθούν για τη διδασκαλία όχι μόνο των Γαλλικών αλλά και κάθε ξένης γλώσσας, ή ακόμα και για τη διδασκαλία των Ελληνικών ως ξένης γλώσσας. Μπορούν να προσαρμοστούν ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες, τα ενδιαφέροντα, τις ανάγκες της κάθε τάξης, τους χρονικούς και άλλους περιορισμούς. Ο εκπαιδευτικός θα κρίνει και θα επιλέξει ό,τι θεωρεί χρήσιμο για την ομάδα του, ανάλογα με τους διδακτικούς στόχους αλλά και με το βαθμό εξοικειώσής της με θεατρικές τεχνικές. Μπορεί ακόμα και να δημιουργήσει παραλλαγές ή και νέες ασκήσεις. Δεν ταιριάζουν όμως όλες οι ασκήσεις σε όλες τις ομάδες. Πολλές απ' αυτές προϋποθέτουν ιδιαίτερη προετοιμασία των μαθητών ή μεγαλύτερη εξοικειώσή τους με τη γλώσσα του θεάτρου.

Οι ασκήσεις που ακολουθούν θα είναι πιο αποτελεσματικές όταν γίνονται σε συνθήκες συγκέντρωσης και συνεργασίας. Προϋποθέτουν άνεση χρόνου, υπομονή από μέρους του εκπαιδευτικού και ρυθμούς που επιτρέπουν στην ομάδα να λειτουργήσει συλλογικά. Μέσα από την ευχάριστη ατμόσφαιρα που θα φροντίσει να δημιουργήσει ο εκπαιδευτικός στο πλαίσιο του μαθήματος, θα βοηθηθούν τα μέλη της ομάδας να δημιουργήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ τους. Σε ένα τέτοιο κλίμα ενθαρρύνεται το παιχνίδι, η χαρά και η δημιουργικότητα και αποθαρρύνεται η αρνητική κριτική και ο ανταγωνισμός. Η συνεισφορά του καθενός είναι ευπρόσδεκτη και δεν αξιολογείται ως «σωστή» ή «λανθασμένη». Αντίθετα, προσθέτει σημαντικό υλικό στην ομαδική προσπάθεια, διατηρώντας ταυτόχρονα τη μοναδικότητά της. Αν, δηλαδή, διασφαλιστεί η αποδοχή και η ισοτιμία στην τάξη, τότε θα μπορέσουν τα μέλη της ομάδας να προσεγγίσουν χωρίς φόβο τη γλώσσα και να την κατακτήσουν με τη βοήθεια και των ασκήσεων που προτείνομε σε αυτή την έκδοση.

Η έκδοση βασίστηκε στο πρόγραμμα επιμορφωτικών σεμιναρίων για καθηγητές Γαλλικών, που διοργάνωσε και υλοποίησε το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, το Νοέμβριο του 2007 και το Φεβρουάριο του 2008, με γενικό συντονισμό της καθηγήτριας Γαλλικών Χριστίνας Λαναρά και οργάνωση, στη Θεσσαλονίκη, της καθηγήτριας Γαλλικών Ντίνας Τσολάκη.

Για την υλοποίηση του προγράμματος συνεργάστηκαν: το Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, το Κέντρο ΓΕΝΑΘΛΟΝ, η Ελληνογαλλική Σχολή Πειραιώς «Jeanne d' Arc», ο Πολυχώρος Μεταίχμιο, ο Σύλλογος Καθηγητών Γαλλικής Βόρειας Ελλάδας Πτυχιούχων Πανεπιστημίου και η Χρυσάνθη Ινάχοχλου, Σύμβουλος Γαλλικής των Νομών Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής.

Θερμές ευχαριστίες στην Τζένη Καραβίτη για την επιστημονική της συμβολή στη συστηματοποίηση του συνόλου του υλικού και τον Γιώργο Μάρδα για τη βοήθεια του στη συγκέντρωση του υλικού.

Το ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ είναι επιστημονική ένωση για την προώθηση του θεάτρου, του θεατρικού παιχνιδιού, του εκπαιδευτικού δράματος και γενικά των παραστατικών τεχνών στην εκπαίδευση (τυπική και μη τυπική). Σκοπός του είναι να συμβάλλει ώστε να αποκτήσουν οι παραστατικές τέχνες κεντρική θέση στην εκπαίδευση (τυπική ή μη τυπική) και παράλληλα να συνεισφέρει στην αναζήτηση προσεγγίσεων και τεχνικών για το θέατρο ως μορφή τέχνης αλλά και ως εργαλείο μάθησης. Είναι τακτικό μέλος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (International Drama/Theatre & Education Association – IDEA) και συμμετέχει στις Επιτροπές του. Διαθέτει παραρτήματα/γραφεία σε πολλές περιοχές της χώρας.

Πληροφορίες στο δικτυακό τόπο www.TheatroEdu.gr, e-mail: info@theatroedu.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή

Λίγα λόγια για το Partenariat

Θεατρικές ασκήσεις – παιχνίδια

1. Πες μου τ' όνομά σου με φωνήεντα και σύμφωνα
2. Φιζ - Ζμπόινγκ!
3. Οικογένειες λέξεων I
4. Το παιχνίδι των «προσβολών» - Οικογένειες λέξεων II
5. Απευθύνοντας το κείμενο στο κοινό
6. Αυτοσχεδιάζοντας με τους ήχους
7. Το χαϊκού στα γαλλικά
8. Οικογενειακή φωτογραφία
9. Συνέντευξη τύπου στα κορακίστικα
10. Τέσσερις τρόποι ανάγνωσης
11. Κάλεσέ με σπίτι σου
12. Οδηγώντας τον «τυφλό»
13. Διαβάζοντας γλωσσοδέτες και αναγραμματισμούς
14. Να σου διαβάσω κάτι;
15. Το θεατρικό κείμενο και η παρουσίασή του

Παράρτημα

Βιβλιογραφία

Βιογραφικά σημειώματα